

Секція: Проблеми менеджменту та маркетингу в нових умовах господарювання.

Мосійчук І.В., к.е.н., ст. викладач

Житомирський державний університет імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

Українська модель сучасного менеджменту знаходиться в стадії формування. Сьогодні для раціонального управління необхідно раціональне бачення і розуміння, як теорії, так і практики управління. У свою чергу на сучасний розвиток менеджменту в Україні впливає перехід від традиційного менеджменту до сучасного.

Нові умови господарювання вимагають нових підходів до управління, тому має особливе значення огляд докорінних змін, які відбуваються у сфері управління, оскільки триває зміна соціально-економічної системи. Постає необхідність рішуче ламати стереотипи мислення, які склалися протягом тривалого часу [5].

Менеджмент пронизує всю організацію, торкається практично всіх сфер її діяльності. Менеджмент як сукупність принципів, методів, функцій і форм управління фірмами на Заході відомий в нашій країні давно. Однак ще десять років назад наші фахівці вважали, що його основними цілями є отримання високого прибутку і постійне випередження країн по продуктивності праці. В останні роки відношення до менеджменту в Україні значно змінилося. Опубліковані праці відомих теоретиків і практиків менеджменту, почалася активна підготовка керуючих менеджерів. Але все ж в українському менеджменті чимало проблем [3, с.231-237].

Найактуальнішими проблемами менеджменту, з якими стикаються українські підприємства, є:

- скорочення, яке трапляється, коли організація навмисно стає меншою, скорочуючи кількість робітників або цілі підрозділи чи закриваючи підприємства;

- недостатність та несвоєчасність забезпечення управлінців якісною інформацією для прийняття управлінського рішення;

- недотримання максимального рівня якості;

- недостатність нематеріальної мотивації працівників на підприємствах. Оскільки «кадри вирішують все», то в першу чергу потрібно приділити увагу стимулам працюючого персоналу до продуктивної роботи (нематеріальній мотивації), а саме просуванню по кар'єрі, подякам, підвищенню кваліфікації, безкоштовному харчуванню, наданню путівок (курорти, санаторії), наданню автомобіля, мобільного телефону та ін.

- заміна у керівництві компанії засновників ефективними менеджерами, підвищення кваліфікації топ-менеджерів. Зумовлено це тим, що рівень освіти і знань керівників даної ланки сьогодні в середньому є нижчим від рівня знань їх підлеглих, які, в основному, мають професійну освіту;

- спонтанність добору кадрів, нестача професіоналізму; відсутність посадових інструкцій;

- недовірливе та упереджене ставлення до консалтингу та консалтингових фірм. Власникам підприємств потрібен об'єктивний аналіз ефективності їх роботи, «погляд із зовні». Це зумовлює об'єктивну потребу підприємств у зовнішньому аудиті та консалтингу.

- недосконалість організаційних структур: відсутність чіткої структури управління компанією, формалізованої ієрархії, відсутність

чітких посадових зобов'язань, формалізації функціональних та інформаційних зв'язків на підприємстві;

- поєднання в одній особі основного власника і генерального директора. Велика спокуса власника-директора контролювати максимум процесів на підприємстві.

- страх власників «випустити з рук» управління компанією, як наслідок – криза зростання підприємств..

- ускладнення делегування через недостатню кількість досвідчених менеджерів на ринку праці та недовіру на найманих менеджерів з боку власників підприємств [2, с. 20].

Виділяє певні негативні сторони менеджменту в Україні і Б.П. Будзан, а саме: висока потреба в менеджерах; нехтування довгостроковим плануванням управління; невміння імпортувати нові технологічні прийоми; брак "клем" для підключення інтелектуального потенціалу; не досить високий професійний рівень директорів підприємств; низька корпоративна культура [1, с. 166-181].

Зацикленість на прибутку провокує іншу проблему – ігнорування інтересів споживачів. Наша країна ще не доросла до максимальної орієнтації на клієнта. У нас основне завдання на даному етапі розвитку - вижити за всяку ціну. Необхідно пам'ятати, що вижити можна тільки завдяки клієнтам, оскільки в кінцевому рахунку бізнес існує для клієнтів, а не для керівництва. Якщо дотримуватись цього правила, то й збагачення стане логічним наслідком такої діяльності, що зорієнтована на інтереси споживача [4, с.110-115].

Особливо актуальною проблемою є недовірливе та упереджене ставлення до консалтингу та консалтингових фірм. На Заході консалтинг є пріоритетним напрямом діяльності. Іноді краще скористатися думкою професіонала, щоб досягти більшої ефективності свого бізнесу. Власникам

підприємств потрібен об'єктивний аналіз ефективності їх роботи, «погляд збоку». Це зумовлює об'єктивну потребу підприємств у зовнішньому аудиті та консалтингу.

Ще одним недоліком і пережитком минулого є недосконалість організаційних структур, відсутність чіткої структури управління компанією, низька гнучкість організаційних структур, формалізованої ієрархії, відсутність чітких посадових зобов'язань, формалізації функціональних та інформаційних зв'язків на підприємстві; занадто глибокі вертикальні зв'язки (багато рівнів підпорядкування без встановлення горизонтальних інформаційних зв'язків між нижніми рівнями різних гілок). Наслідком цього є необґрунтована бюрократизація компанії, коли всі рішення приймаються на верхньому рівні; відсутність чітких посадових зобов'язань, формалізації функціональних та інформаційних зв'язків на підприємстві; недостатність та несвоєчасність забезпечення управлінців якісною інформацією для прийняття управлінського рішення [4, с.75-82].

Отже, одним з головних елементів вирішення сучасних проблем менеджменту в Україні є побудова національної системи стандартів управлінської діяльності, а також певна зміна пріоритетів з боку держави.

Література:

1. Будзан Б.П. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи./ Б.П. Будзан – К.: Основи, 2001. – 349 с.
2. Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту: Підручник / Наук. ред. В. Яцура, Д. Олесневич. – Львів: БаК, 2001. – 624 с.
3. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент : учебник / Р.А. Фатхутдинов. – Изд. 4-ое. – СПб. : Изд-во "Питер", 2003. – 400 с.
4. Хміль Ф.І. Становлення сучасного менеджменту в Україні: проблеми теорії та практики. / Ф.І. – Львів: Львівська комерц. академія, 2006. – 206 с.
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :Лесечко М. Українська модель менеджменту // <http://sd.org.ua/news.php?id=7821>